

Zásoby (II. okruh)

CHARAKTERISTIKA A ČLENĚNÍ MATERIÁLOVÝCH ZÁSOb

- patří do oběžného majetku (opakování majetku a jeho členění – viz 1. ročník)
- účtová třída 1.

DRUHY ZÁSOb:

1. **Materiálové** – účtová skupina 11
2. **Zásoby vlastní výroby** (nedokončená výroba, polotovary, výrobky, drobná zvířata) – sk. 12
3. **Zboží** – účtová skupina 13 oceňování zásob

1) Při pořízení

- a) nakupované zásoby – **pořizovací cenou** (cena pořízení + vedlejší pořizovací náklady)
- b) zásoby vlastní výroby – oceňujeme **vlastními náklady** (na různé úrovni kalk. vzorce)
- c) bezplatně nabytý majetek a inventarizační přebytky – oceň. **reprodukční pořizovací cenou**,
tj. cena, kterou by měl majetek v době, kdy se o něm účtuje – stanoví se odhadem.

2) Při výdeji do spotřeby

- vzniká problém, jak ocenit např. stejný druh zásoby nakoupený za různé ceny (třeba i od stejného dodavatele v různých dodávkách).

Zákon o účetnictví povoluje následující ZPŮSOBY OCENĚNÍ VÝDEJE:

- a) **METODOU PRŮMĚRNÝCH CEN** – výdej oceníme váženým aritm. průměrem z pořizovacích cen.

$$\text{Prům.pořiz.cena} = \frac{\text{Zásoba v Kč}}{\text{Zásoba v množství}}$$

Rozlišujeme vážený aritmetický průměr:

proměnlivý – počítá se při každém výdeji, stále se mění.

periodický – počítá se např. 1x za měsíc, (tj. nejdelší možné období), po dobu měsíce
je stále stejný.

- b) **METODOU FIFO** - úbytky oceňujeme postupně vždy cenou nejstarší zásoby (od nejstarší postupně k mladším). Metoda předpokládá vedení pomocné evidence.

Ukázkový příklad:

2. 1. *Nákup 100 kg materiálu á 20,- Kč*
5. 1. *Nákup 220 kg materiálu á 19,- Kč*
20. 1. *Nákup 160 kg materiálu á 21,- Kč*
25. 1. *Výdej 70 kg á ??? Kč (oceníme nejstarší zásobou, tj. 70 x Kč 20,-, zbude z ní ještě 30 kg)*
31. 1. *Výdej 200 kg materiálu á ??? Kč (30 kg oceníme á Kč 20,- a 170 kg oceníme á Kč 19,-).*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

c) **PEVNĚ STANOVENOU SKLADNÍ CENOU** – účetní jednotka stanoví pevnou cenu, za kterou bude přijímat a evidovat všechny nákupy na skladě.

Nutno vést **analytickou evidenci**:

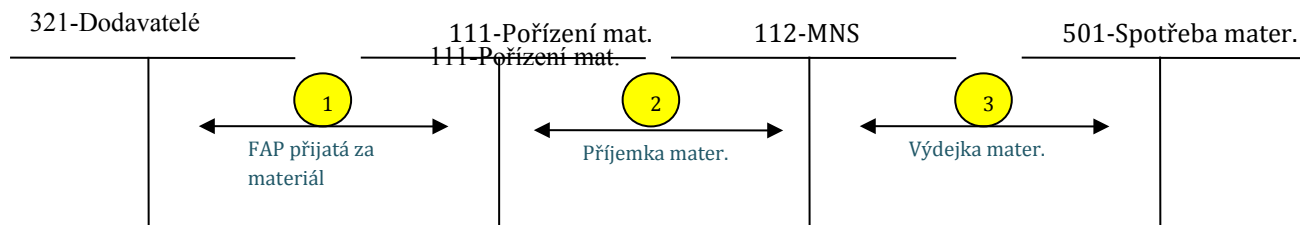
- 112.1 – Pevná cena materiálu na skladě
- 112.2 – Cenová odchylka pevné ceny od skutečného nákupu
- 112.3 – Vedlejší pořizovací náklady.

Varianty účtování zásob

- **varianta A** – v průběhu účetního období účtujeme pořízení zásob na majetkové účty **111 Pořízení materiálu a 112- Materiál na skladě** (resp. 131, 132), **do nákladů zaúčtujeme až při spotřebě**. Většinou se při každé dodávce vyskytují 3 účetní případy – FAP (VPD), příjemka a výdejka.
- **Varianta B** – nákupy účtujeme během celého účetního období rovnou do spotřeby, koncem ÚO opravíme spotřebu o počáteční a konečný stav zásob tak, aby odpovídal skutečnosti. (Počáteční stav přidáme do spotřeby, konečný stav vyvedeme ze spotřeby – dle údajů získaných inventarizací).

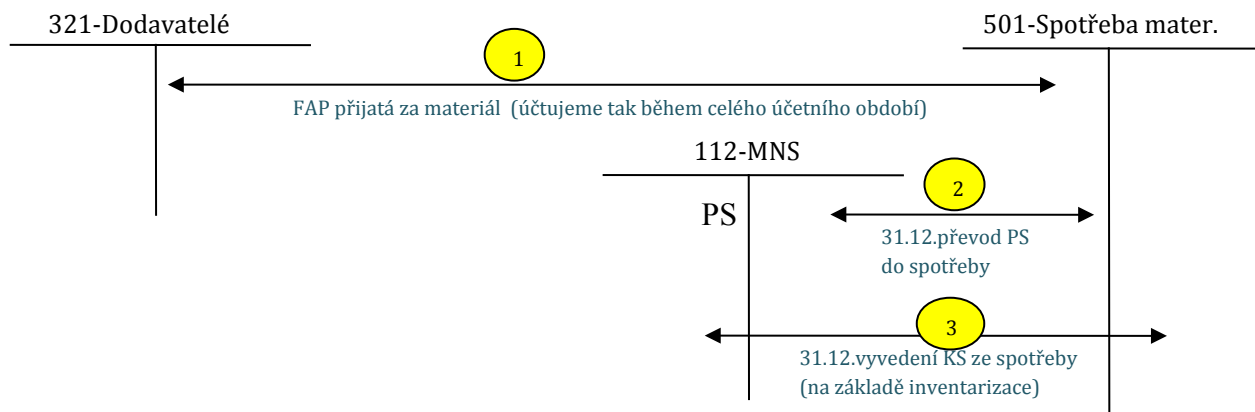
Varianta A

(logická, ale delší)

Varianta B

(kratší, ale předpokládá vedení analytické evidence zásob)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zvláštní účetní případy účtování zásob

Vnitropodnikové přepravné

Pokud si ÚJ sama přepraví zásoby vlastními dopravními prostředky, jedná se o aktivaci vnitropodnikových služeb (**účet 622**).

Přepravné je oceněno vlastními náklady a stává se součástí pořizovací ceny nakupovaných zásob.

Účtujeme 111 (131)/622.

Aktivace materiálu (účet 621)

Pokud si ÚJ vyrobí materiál ve vlastní režii (sama), ocení ho vlastními náklady a zaúčtuje **112/621**.

Účet 621 je ekvivalentem k nákladům vynaloženým na výrobu materiálu.

Materiál získaný darem (účet 413–Ostatní kapitálové fondy)

Pokud ÚJ získá materiál jako dar, zaúčtuje jeho pořízení **112 (resp.111)/413**.

Získaný dar zvyšuje kapitál ÚJ.

Prodej nepotřebného materiálu (účty 542 a 642)

ÚJ prodává materiál ojediněle, např. nadbytečný materiál či jako výpomoc jinému podnikateli. Účtování je podobné jako u zboží, používají se dva účetní případy:

- 1. úbytek prodaného materiálu 542/112**
- 2. tržba za prodaný materiál 211 (či 311)/642.**

Pořízení zásob ze zahraničí

- a) Dovoz materiálu či zboží ze zemí EU.
- b) Dovoz materiálu či zboží ze zemí mimo EU (včetně cla).

Zpracováno samostatně dále.

Účtování inventarizačních rozdílů u zásob

Účtování je podobné jako u inventarizačních rozdílů v pokladně, *dále samostatně zpracováno.*

Účtování drobného hmotného majetku

Drobný hmotný majetek, který nesplňuje hranici pro zařazení do dlouhodobého majetku, účtujeme většinou jako materiál, možno rovnou na účet **501-Spotřeba materiálu**.

Materiál či zboží na cestě (účet 119 nebo 139), nevyfakturované dodávky

Tyto účetní případy používáme pouze tehdy, pokud do konce účetního období nedojde účetní jednotce FAP či dodávka.

Nutnost účtování těchto případů vyplývá z toho, že účty 111-Pořízení materiálu a 131-Pořízení zboží **nesmí vykazovat ke dni účetní uzávěrky žádný konečný zůstatek.**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Reklamacce při dodávkách materiálu

Při vadné dodávce vyhotoví ÚJ reklamační protokol, přeúčtuje dodávku na účet **315/111** a počká na vyjádření dodavatele. Následují různé způsoby řešení: náhradní dodávka, sleva z ceny (částečné storno FAP) či neuznání reklamacce (odpis na 549-Manka a škody).

Zásoby vlastní výroby

Zahrnují nedokončenou výrobu, polotovary, výrobky. Účtujeme vždy přírůstky a úbytky těchto zásob a souvztačně změnu stavu zásob daného stupně rozpracování. Oceňujeme vlastními náklady různého stupně.

Přírůstek NV 121/611, úbytek 611/121.

Přírůstek polotovarů 122/612, úbytek 612/122.

Přírůstek výrobků 123/613, úbytek 613/123.

Nákup materiálu s poskytnutím zálohy dodavateli (účet 151)

poskytnuté a přijaté zálohy podléhají u plátců DPH zdanění touto daní.

Aktivace zboží

Používá se při převodu výrobků do vlastní prodejny. Výrobek se tím stává zbožím a zaúčtuje se jako aktivace **132/621**.

Pořízení materiálu v rámci EU

(platí i pro zboží či DM)

1. FaP ze zahraničí se účtuje stejně jako z tuzemska – nutno provést přepoččet na Kč podle
 - a) **pevného kurzu** – stanoven vnitropodnikovou směrnicí (např. měsíční, čtvrtletní, ...)
 - b) **denního kurzu ČNB**.
2. Pokud zahraniční dodavatel zná DIČ českého odběratele, nezdaňuje svou dodávku DPH. Česká firma (kupující) si sama vypočte tuto daň z přijaté dodávky a má povinnost odvést ji FÚ (DPH výstup – 343-D) tzv. **samovyměření** či **přidanění**.
3. Pokud má česká firma od prodávajícího z EU zároveň daňový doklad (FAP), má zpravidla i plný nárok na odpočet DPH na vstupu (343-MD)

DPH na vstupu i výstupu je stejná = nulový rozdíl odvodu FÚ.

Pro zaúčtování se používá pomocný účet, např. 349-Spojovací účet k DPH (č. i název v pravomoci účetní jednotky). Slouží pro znázornění přidanění a odpočtu zároveň.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

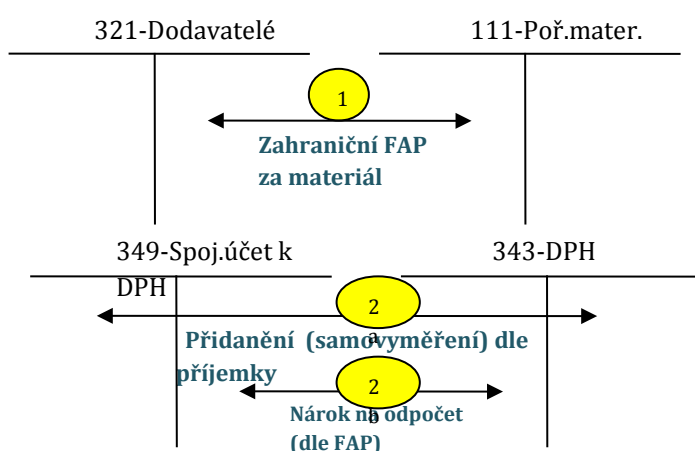
Problematika povinnosti přiznat daň a nároku na odpočet

Pokud firma ještě neobdržela zahraniční FAP (daň. doklad), nemůže si zatím uplatnit odpočet DPH, ale přitom má povinnost odvést DPH na výstupu (přidanění).

Nárok na odpočet DPH – vzniká dnem přijetí FAP z EU

Povinnost k odvodu (díky předanění) – vzniká dnem přijetí dodávky (tj. vystavením příjemky), nejpozději do 15. dne v následujícím měsíci po přijetí.

Schematické znázornění účtování pořizení zboží ze států EU

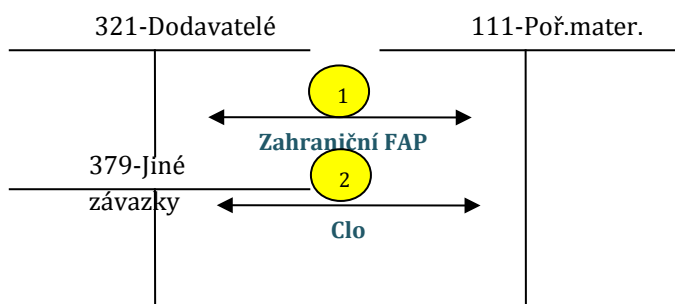
Dovoz materiálu – mimo EU

Účtování je podobné jako u dovozu v rámci EU. DPH si vypočte sama kupující ÚJ, akorát pořizovací cena může zahrnovat clo.

Clo vyúčtovává příslušný celní orgán – vznik závazku ÚJ vůči celnímu úřadu (účet 379- Jiné závazky)

Clo je součástí pořizovací ceny!

Schematické znázornění účtování dovozu zboží ze zemí mimo EU

Účtování inventarizačních rozdílů zásob

Inventarizace je nástrojem věcné kontroly správnosti účetnictví – zjišťuje soulad mezi skutečným a účetním stavem majetku a závazků.

FÁZE INVENTARIZACE:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- 1) **Inventura** je první fází inventarizace – jedná se o zjištění skutečného stavu majetku a závazků. Provádí se fyzicky (počítání, vážení, měření) či dokladově (tam, kde nelze provést fyzickou inventuru).
- 2) **Porovnání** skutečného stavu s účetním a vyčíslení případných inventarizačních rozdílů.

Inventarizační rozdíly :

1. **MANKO** (*skutečný stav < účetní stav*)
 - a) nezaviněné (do normy či nad normu přirozených úbytků)
 - b) zaviněné
2. **PŘEBYTEK** (*skutečný stav > účetní stav*)
- 3) **Vypořádání inventarizačních rozdílů**, kontrola ocenění majetku a závazků, vyhotovení inventarizačního zápisu.

Schéma účtování inventarizačních rozdílů zásob

